

Vergaderjaar 2005–2006

30 300

Nota over de toestand van 's Rijks Financiën

Nr. 63

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 december 2005

Op verzoek van het kabinet breng ik het volgende onder uw aandacht. Onlangs heeft het lid Herben een amendement ingediend op de begroting 2006 van Defensie, inhoudende de ophoging van de personele sterkte van de Koninklijke Marechaussee (Kamerstukken II, 30 300 X, nr. 34). Ter compensatie zijn daarbij twee amendementen op andere begrotingshoofdstukken ingediend, te weten een taakstellende ontvangstenverhoging op de begroting van Justitie (Kamerstukken II, 30 300 VI, nr. 28) en een uitgavenverlaging op de begroting van Koninkrijksrelaties (Kamerstukken II, 30 300 IV, nr. 19).

Een ander voorbeeld van begrotingshoofdstukoverschrijdende amendementen betreft de amendementen van het lid Van der Laan op de begroting van VWS 2006 (inzake de verhoging van het budget voor behandelplaatsen voor chronisch heroïneverslaafden), waarvoor deels ook compensatie is gezocht op de begroting van Justitie (Kamerstukken II, 30 300 XVI, nr. 34, en 30 300 VI, nr. 15).

De Tweede Kamer hanteert traditiegetrouw een bepaalde wijze van amendering van begrotingen. Hierbij worden samenhangende voorstellen die betrekking hebben op meer dan één begrotingshoofdstuk meestal door middel van een motie bij de algemene politieke dan wel bij de financiële beschouwingen aan het kabinet voorgelegd. Voorbeelden hiervan zijn de motie-Verhagen c.s. bij de algemene politieke beschouwingen van vorig jaar (Kamerstukken II, 29 800, nr. 4) en de moties van Verhagen, Van Aartsen en Dittrich die bij de algemene politieke beschouwingen van dit jaar zijn ingediend (Kamerstukken II, 30 300, nrs. 9, 17 en 22). Indien dergelijke moties worden aangenomen, wijzigt het kabinet de desbetreffende begrotingshoofdstukken via nota's van wijziging. Bij de behandeling van de begrotingshoofdstukken hoeven dergelijke voorstellen vervolgens niet meer via amendementen te worden ingebracht. Alleen amendementen waarmee beoogd wordt verschuivingen binnen eenzelfde hoofdstuk aan te brengen, zijn dan nog aan de orde.

Deze werkwijze heeft voor zowel de Kamer als het kabinet duidelijke voordelen. Allereerst kunnen de voorgestelde verhogingen en de verlagingen van de uitgaven (en van eventueel de niet-belastingontvangsten) in goede onderlinge samenhang worden gezien. Dit leidt tot een betere afweging tussen de beleidsdoelstellingen die niet langer kunnen worden gehaald vanwege het ontbreken van voldoende budget, en de beleidsdoelstellingen waarvoor extra budget beschikbaar wordt gesteld. Een integrale afweging van de prioritair geachte doelstellingen, verbonden met de uitgavenverhoging, is dan mogelijk. Daarnaast speelt bij deze wijze van amendering de volgorde van behandeling van de begrotingshoofdstukken geen rol en daarmee hoeft dan ook geen rekening te worden gehouden, hetgeen wel het geval is bij de amendementen Herben en Van der Laan.

De wijze van begrotingshoofdstukoverschrijdende amendering via in eerste instantie een motie tijdens de algemene politieke dan wel tijdens de financiële beschouwingen voorkomt dat een vakminister de facto niet alleen zijn eigen begroting moet verdedigen, maar ook die van een collega. In de onderhavige gevallen betekent dit dat de minister van Defensie ook de begrotingen van Justitie en van Koninkrijksrelaties verdedigt (voor wat betreft de voorgestelde compenserende bijstellingen) en de minister van VWS de begroting van Justitie. Deze verdediging kan, gelet op hun rol, beter aan de minister-president of aan de minister van Financiën worden gevraagd bij de algemene politieke of bij de financiële beschouwingen.

Het verzoek van het kabinet is het vorenstaande te betrekken bij de beschouwingen rond de behandeling van de onderhavige amendementen.

De Minister van Financiën,
G. Zalm